

Sociální služby pro seniory

Dotazníkové šetření realizované v obcích SO ORP Kaplice v období březen - duben 2023

Kateřina Sklářová
24.04.2023

Dotazník byl obcím rozeslán elektronickou poštou dne 2.3.2023, některým z obcí byl po telefonickém hovoru dne 20.03.2023 odeslán opakovaně. Dotazníkové šetření realizovala členka pracovní skupiny Mgr. Kateřina Sklářová.

Správní obvod obce s rozšířenou působností Kaplice je tvořen 15 obcemi, z toho jsou 2 města (Kaplice, Velešín) a 1 městys (Besednice). Na území žije přibližně 19 400 obyvatel.

Dotazník byl zaslán všem 15 obcím, na dotazník odpovědělo celkem 10 obcí. Z 8 obcí byl dotazník vyplněn a zaslán zpět elektronicky, zástupce 1 obce odpověděl na dotazy v telefonickém hovoru a 1 starosta obce vyplnil dotazník v tištěné podobě.

Návratnost dotazníků činila 67 %.

Název obce	Dotazník vyplněn
Benešov nad Černou	
Besednice	Ano
Bujanov	Ano
Dolní Dvořiště	Ano
Horní Dvořiště	
Kaplice	Ano
Malonty	Ano
Netřebice	Ano
Omlenice	
Pohorská Ves	
Rožmitál na Šumavě	
Soběnov	Ano
Střítež	Ano
Velešín	Ano
Zvíkov	Ano

Tabulka 1: Obce v SO ORP Kaplice

Vyhodnocení odpovědí

1. Jméno obce, za kterou tento dotazník vyplňujete:

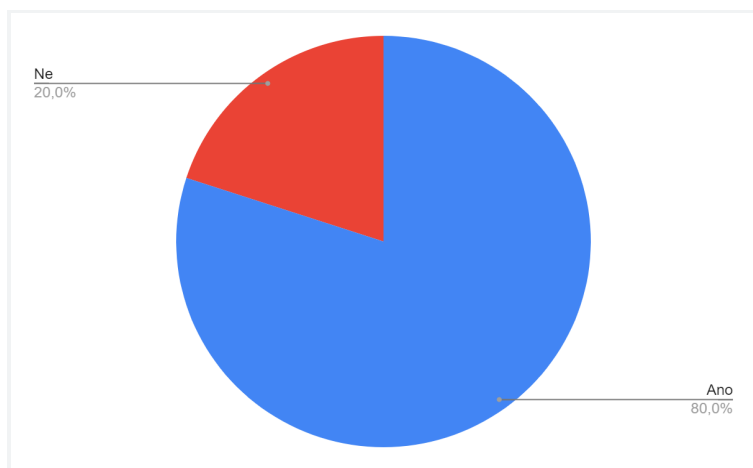
viz Tabulka 1

2. Vaše pracovní pozice / funkce:

V 90 % dotazník vyplnil/a starosta/ka, v 10% vedoucí odboru sociálních věcí a péče.

3. Máte přibližnou představu o počtu seniorů ve Vaší obci, kteří potřebují pomoc druhé osoby s jednou nebo více následujících oblastí: stravování, péče o vlastní osobu (hygiena, oblékání), zdravotní péče (nelékařská)?

8 obcí uvedlo, že představu o počtu výše uvedených seniorů mají. Ve 2 obcích byla odpověď negativní.

Obrázek 1: Odpovědi k otázce č. 3

4. Pokud jste u předchozí otázky odpověděli "Ano", uveďte prosím přibližný počet těchto seniorů:

Malé obce uvedly počet seniorů, kteří potřebují pomoc jiné osoby, v jednotkách, větší obce pak v desítkách. Města udala odhadem cca 100-300 seniorů.

5. Mapujete aktivně situaci jednotlivých seniorů ve Vaší obci?

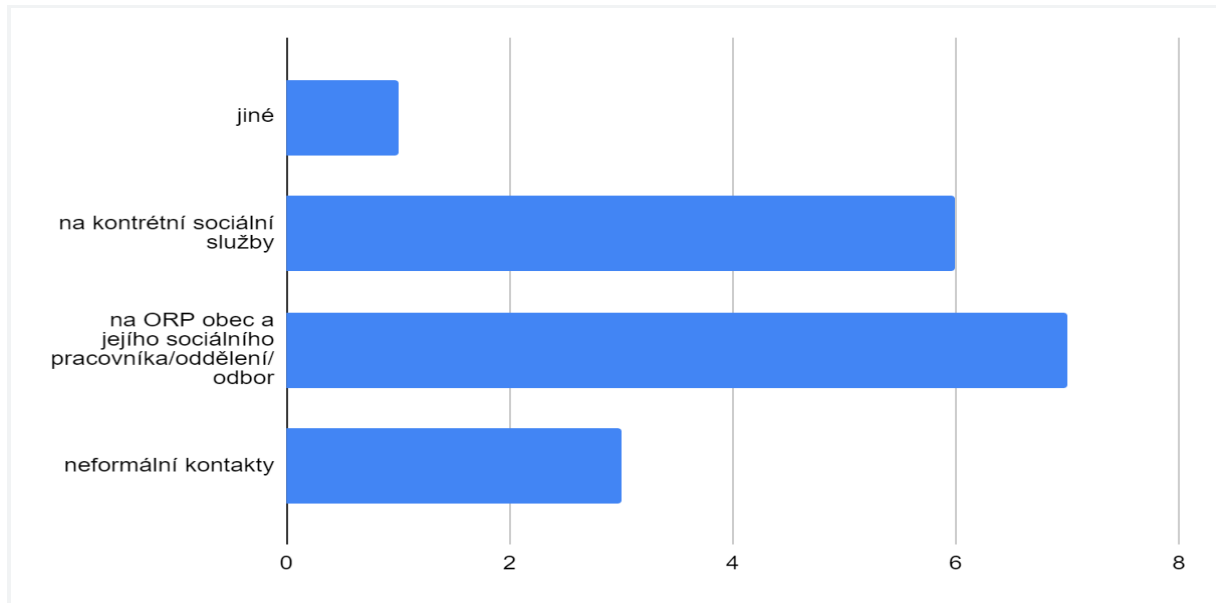
50 % obcí aktivně mapuje situaci jednotlivých seniorů, 50 % ne.

6. Pokud jste u předchozí otázky odpověděli "Ano", popište prosím, jakými způsoby, případně jak často, toto mapování provádíte:

Nejčastějším způsobem mapování situace seniorů je podle respondentů místní znalost, starostové a starostky menších obcí mají přehled o seniorech v obci. Ve městech pak probíhá komunikace s poskytovateli sociálních služeb, řada podnětů přichází od sociální komise a informace lze vyvodit i z výkonu sociální práce.

7. Na koho se obracíte / s kým spolupracujete, pokud potřebujete zajistit sociální službu / pomoc druhé osoby pro konkrétního seniora s dosud nekompenzovanou potřebou pomoci?

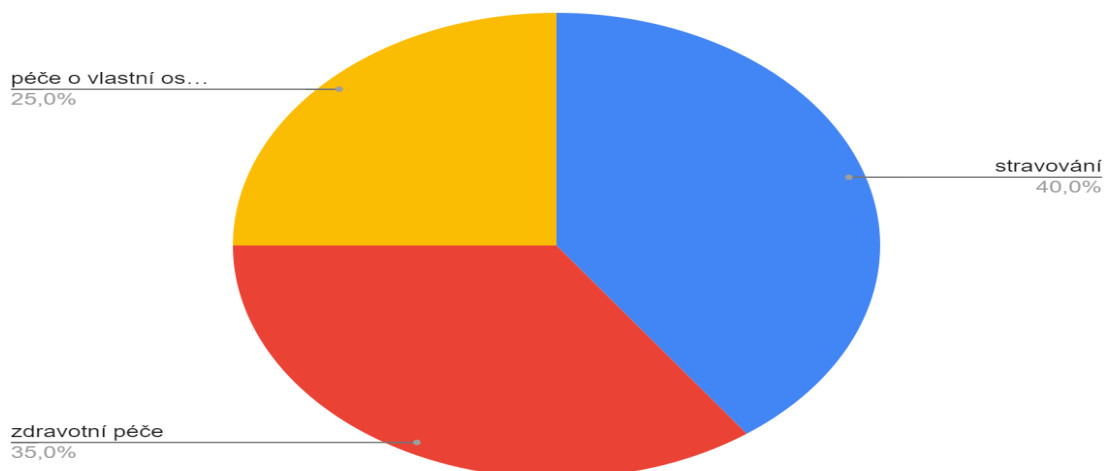
Na ORP obec a jejího sociálního pracovníka/oddělení/odbor se obrací v 7 případech, varianta oslovení konkrétní sociální služby byla zvolena 6 x, možnost neformálních kontaktů byla uvedena ve 3 odpovědích a 1 obec volí jinou možnost (sociální komise, rodina).

Obrázek 2: Odpovědi k otázce č. 7

8. Níže jsou uvedeny oblasti zahrnující základní životní potřeby, v nichž mohou senioři - na základě svého zdravotního stavu či sociální situace - potřebovat pomoc druhé osoby. Zaškrtněte prosím oblasti, ve kterých senioři a/nebo jejich blízcí ve Vaší obci nejčastěji poptávají pomoc:

Pomoc v oblasti stravování byla zvolena 8x, pomoc v oblasti nelékařské zdravotní péče 7 x a péči o vlastní osobu zvolilo 5 obcí.

Obrázek 3: Odpovědi k otázce č. 8

9. Informujete seniory ve Vaší obci o konkrétních možnostech získání pomoci při zvládnání základních životních potřeb?

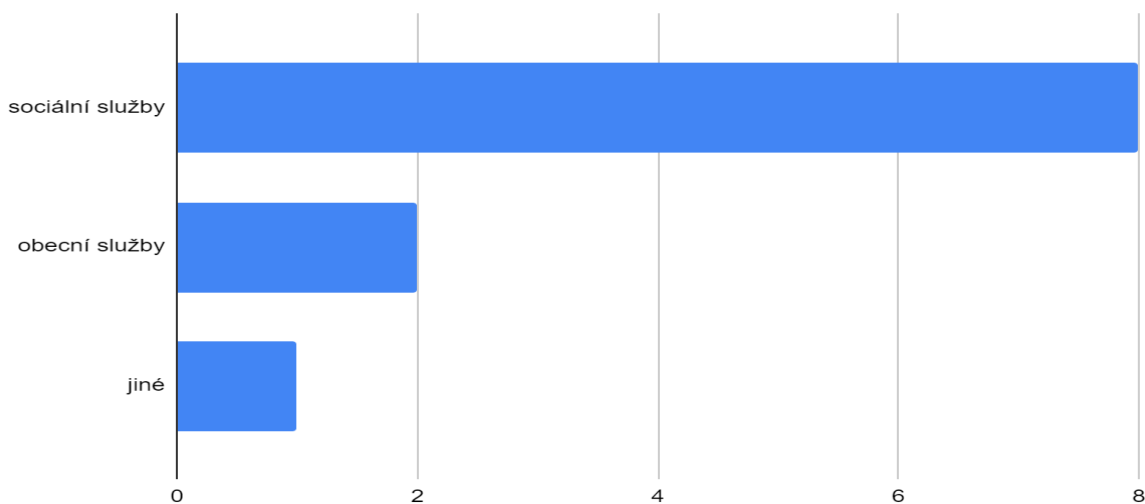
9 obcí informuje seniory v obci o konkrétních možnostech, 1 obec informace neposkytuje.

10. Pokud ano, jakým způsobem jim tyto informace zprostředkováváte?

Mezi nejčastější způsoby předávání informací patří tištěný zpravodaj obce (6), letáky (3), uveřejnění informací na informační nástěnce obce (2), webové stránky obce (2).

11. Na základě konkrétní situace ve Vaší lokalitě, odkazujete seniory s potřebou pomoci druhé osoby a jejich blízké spíše na:

Sociální služby volí 8 obcí, obecní služby 2 obce a 1 obec uvedla, že volí individuálně, dle potřeby.

Obrázek 4: Odpovědi k otázce č. 11

12. Odkazujete seniory či jejich blízké poptávající pomoc na konkrétní sociální služby působící ve Vaší lokalitě?

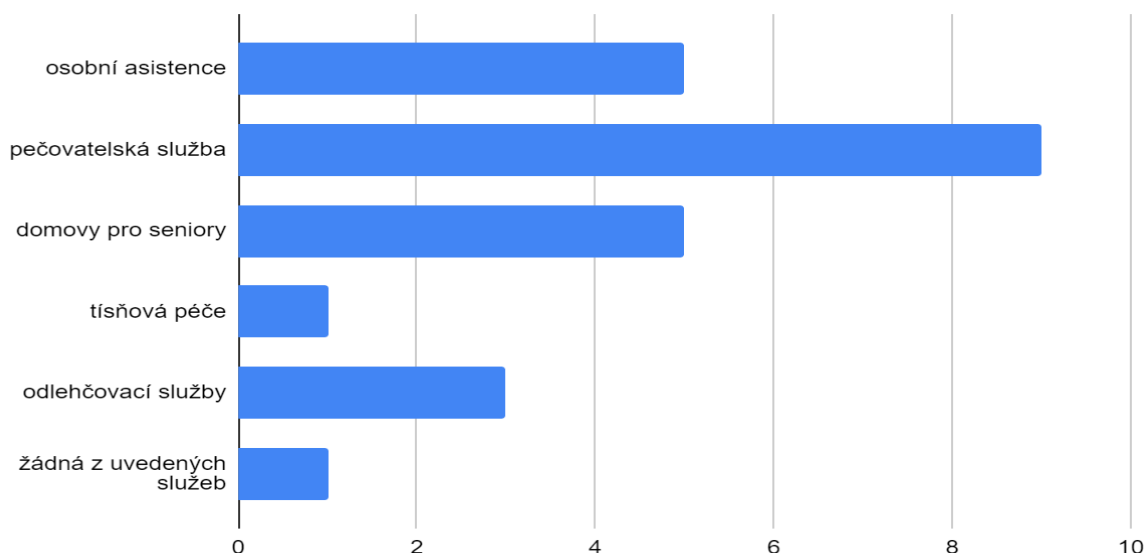
7 obcí doporučuje seniorům konkrétní služby, 3 obce nedoporučuje konkrétní služby.

13. Zprostředkováváte či dopomáháte s komunikací či přímo kontraktem mezi seniorem a konkrétní sociální službou?

Odpověď ano - zprostředkováváme, zvolilo 6 obcí, 4 obce se na komunikaci mezi seniorem a konkrétní sociální službou nepodílí.

14. Zaškrtněte prosím druhy sociálních služeb, které působí (tzn. nemusí zde mít sídlo ani kamennou pobočku) ve Vaší lokalitě:

Nejčastěji zastoupenou sociální službou je pečovatelská služba (9), následuje osobní asistence a domov pro seniory (5), odlehčovací služby působí ve 3 obcích. Tísňová péče byla uvedena v jednom případě. 1 obec uvedla, že žádný uvedený druh sociální služby v obci nepůsobí.

Obrázek 5: Odpovědi k otázce č. 14

15. Zvládají tyto služby ve Vaší lokalitě uspokojovat poptávku?

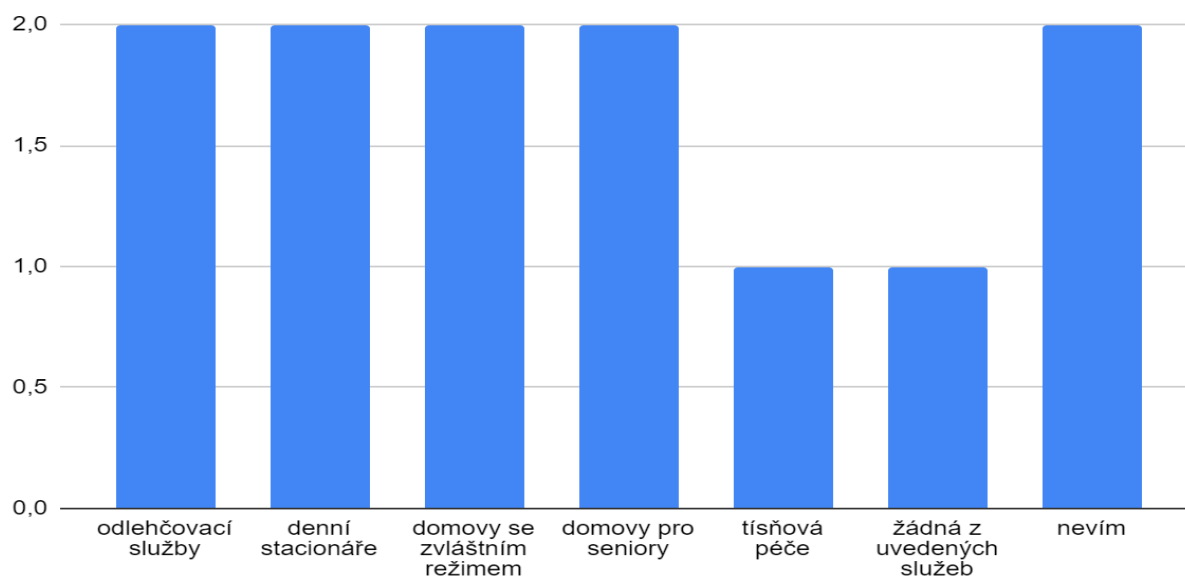
Uspokojení poptávky nedokáže posoudit 5 obcí, 4 obce se domnívají, že služby uspokojovat poptávku zvládají. Podle 1 obce, ne vždy - žadatelé jsou v pořádku a čekají na poskytnutí služby.

16. Pokud jste v předchozí otázce odpověděli "Ne", máte přibližnou představu o počtu odmítnutých / neuspokojených žadatelů o sociální službu pocházejících z Vaší lokality? Pokud ano, uveďte prosím jejich přibližný počet:

Otázka zůstala bez odpovědi.

17. Které z uvedených služeb nepůsobí ve Vaší lokalitě, ale jsou seniory či jejich blízkými poptávány? Zaškrtněte prosím dle skutečnosti:

Odlehčovací služby, denní stacionáře, domovy se zvláštním režimem a domovy pro seniory jsou poptávány podle odpovědí ve stejné míře (2), tísňová péče byla zmíněna 1 x. 2 obce uvedly, že neví, jaká ze služeb v lokalitě nepůsobí a je poptávána. Žádná z uvedených služeb není poptávána v jedné z obcí.

Obrázek 6: Odpovědi k otázce č. 17

18. Dokážete vyčíslit poptávku z předchozí otázky? Pokud ano, uveďte prosím aspoň přibližné číslo:

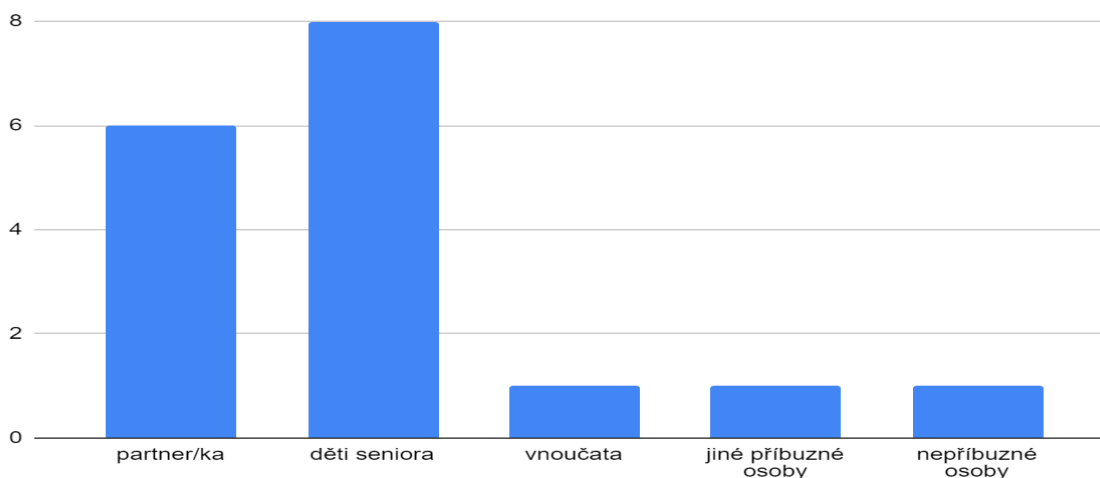
Podle odpovědi města Kaplice v lokalitě nepůsobí a je poptáván domov se zvláštním režimem, jedná se o desítky osob. V další z obcí pak poptávají jednotky seniorů domov pro seniory, jsou zařazeni v pořadníku.

19. Působí ve Vaší obci tzv. neformální pečující?

9 respondentů uvedlo, že v jejich obci se neformální pečující vyskytují, 1 respondent sdělil, že neví.

20. Pokud jste v předchozí otázce odpověděli "Ano", z Vaší zkušenosti se jedná nejčastěji o:

Nejčastěji jako neformální pečující byly uvedeny děti seniora (8), následoval partner či partnerka (6). Vnoučata, jiné příbuzné osoby a nepříbuzné osoby se vyskytly v odpovědích vždy 1 x. Často bylo uvedeno několik osob zároveň.

Obrázek 7: Odpovědi k otázce č. 20

21. Děkujeme za zodpovězení uvedených otázek, Vaše odpovědi přispějí k efektivnějšímu plánování sociálních služeb pro seniory v Jihočeském kraji. Máte ještě nějaké další poznatky, které byste k této problematice rádi uvedli?

Přibývá seniorů v nepříznivé sociální situaci, kteří mají velmi nízké příjmy (nízké důchody či dávky pomoci v hmotné nouzi) a žijí v substandardním bydlení. Často jsou závislí na alkoholu či jiných návykových látkách, mají problémy v soužití s ostatními. Postupně se zhoršuje jejich zdravotní stav a stávají se závislími na péči jiné osoby. Vzhledem k tomu, že často nemají žádnou blízkou osobu, která by jim zajišťovala péči a ani nemají finanční prostředky na uhrazení sociální služby, nemohou si podat žádost o příspěvek na péči (chybí poskytovatel pomoci). Pro tyto osoby jsou sociální služby často nedostupné. Zajistit pobytovou službu pro tyto osoby je velmi komplikované. Jedinými vhodnými pobytovými zařízeními jsou Kotva Strakonice a Nemocnice BH Vimperk. Vzhledem k vysokému počtu potenciálních uživatelů z této cílové skupiny jsou však kapacity nedostačující. V ORP Kaplice evidujeme minimálně min. 30 - 50 takových osob.

Shrnutí

Z dotazníkového šetření je patrné, že obce většinou vědí o potřebách seniorů. Mají přehled o sociálních službách ve své lokalitě a v případě potřeby umí předat kontakt na konkrétní službu, případně nasměrují své občany na ORP obec, kde mohou získat sociální poradenství.

Podle obdržených odpovědí je nejčastěji poskytována pečovatelská služba a osobní asistence. V obcích je rozšířena pomoc i ze strany neformálních pečujících.

Obce vnímají poptávku po domovech pro seniory a domovech se zvláštním režimem.